

ΟΔΗΓΟΣ ΣΥΓΓΡΑΦΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αγαπητές φοιτήτριες, αγαπητοί φοιτητές,

Σκοπός του ανά χείρας οδηγού είναι να σας καθοδηγήσει στην εκπόνηση των σεμιναριακών και διπλωματικών σας εργασιών.

Κάθε εργασία που εκπονείτε στο πλαίσιο του προγράμματος πρέπει να αποτελεί αποκλειστικά προσωπικό σας έργο. Η τεχνητή νοημοσύνη ενδεχομένως να αποδειχτεί χρήσιμη για την αναζήτηση πληροφοριών ή την οργάνωση ιδεών αλλά δεν πρέπει **σε καμία περίπτωση να αντικαταστήσει τη δική σας σκέψη και συγγραφή**.

Είναι επίσης απαραίτητο να επισημανθεί ότι κάθε μορφή αντιγραφής ή λογοκλοπής παραβιάζει τους κανονισμούς του ιδρύματος και τιμωρείται αυστηρά.

A. Στόχοι των υπό εκπόνηση εργασιών είναι κατά κύριο λόγο:

- η εμπέδωση της ύλης &
- η ανάπτυξη της κριτικής και συνθετικής σκέψης του/της φοιτητή/τριας και

B. Κατανόηση και απάντηση του θέματος

Διαβάστε με προσοχή τον τίτλο του θέματος και σκεφθείτε τις βασικές διαστάσεις που πρέπει να καλύψετε. Πριν ξεκινήσετε να γράφετε θα πρέπει να είστε απόλυτα σίγουροι για το τι ζητά η εργασία και ποια γνωστικά αντικείμενα καλύπτει. Αφιερώστε επαρκή χρόνο για την κατανόηση του τίτλου.

Όταν είστε απόλυτα σίγουροι ότι έχετε κατανοήσει τι σας έχουν ζητήσει και τι πρέπει να κάνετε, συγκεντρώστε τις σκέψεις σας και σημειώστε όλες τις έννοιες ή λέξεις-κλειδιά που νομίζετε ότι σχετίζονται άμεσα με τον τίτλο του θέματος. Με αυτό τον τρόπο θα σκιαγραφήσετε μια αρχική πρόχειρη εικόνα του σκελετού της εργασίας σας. Μπορείτε στην πορεία να αφαιρείτε ή να προσθέτετε κάποιες άλλες. Όταν δείτε ότι το αποτέλεσμα σας ικανοποιεί, τότε μπορείτε να προχωρήσετε στο επόμενο βήμα. Είναι επίσης χρήσιμο να προσπαθείτε να επανέρχεστε ανά τακτά χρονικά διαστήματα στον τίτλο της εργασίας. Με τον τρόπο αυτό θα ελέγχετε εάν έχετε ξεφύγει από τον στόχο και το αντικείμενό της υπό εκπόνηση εργασίας σας (σεμιναριακής ή διπλωματικής).

Πρέπει να έχετε επίσης υπόψη σας ότι κάθε μάθημα ή/και κάθε θέμα εργασίας (σεμιναριακής ή διπλωματικής) ενδέχεται να έχει εξειδικευμένες απαιτήσεις. Κατάλληλος για να ορίσει αυτές τις απαιτήσεις είναι ο/η διδάσκων/ουσα το μάθημα ή ο/η επιβλέπων/ουσα την διπλωματική εργασία.

Γ. Αναπτύξτε την απάντησή σας με δικά σας λόγια και με δομημένο τρόπο

Είναι θεμελιακή αρχή να προσπαθείτε να αναπτύξετε την εργασία σας με δικά σας λόγια και όχι επαναλαμβάνοντας εκφράσεις, παραγράφους ή προτάσεις που είναι ήδη διατυπωμένες στα συγγράμματα ή αλλού. Μην παρουσιάζετε ιδέες και στοιχεία άλλων για δικές σας. Κάτι τέτοιο συνιστά **λογοκλοπή** και τιμωρείται. Μη χρησιμοποιείτε πολλά αποσπάσματα — κάντε το μόνο όπου είναι αναγκαίο.

Οι σκέψεις σας θα αναπτυχθούν πολύ καλύτερα εάν βασιστείτε στα δικά σας λόγια και στις δικές σας εκφράσεις. Αυτός είναι ασφαλώς και ο καλύτερος τρόπος για να αφομοιώσετε το γνωστικό αντικείμενο σύμφωνα με τις δικές σας ανάγκες.

Χρησιμοποιήστε τα επιχειρήματά σας και τις σκέψεις σας με δομημένο τρόπο. Είναι σκόπιμο να διαιρείτε την εργασία σας σε ενότητες και υπο-ενότητες, θέτοντας κατάλληλο τίτλο σε κάθε μια από αυτές. Κάθε ενότητα και υπο-ενότητα πρέπει να έχει περιεχόμενο, το οποίο: α) θα αντιστοιχεί στον τίτλο της ενότητας ή υπο-ενότητας, β) δεν θα επικαλύπτεται με εκείνο των άλλων ενοτήτων και υπο-ενοτήτων, γ) θα συνδέεται και δεν θα αντιφάσκει με το περιεχόμενο των ενοτήτων-υπο-ενοτήτων που προηγούνται ή έπονται.

Από παράγραφο σε παράγραφο και από ενότητα σε ενότητα, το κείμενο πρέπει να αναπτύσσει βαθμιαία, με επαγωγικό τρόπο, μια ολοκληρωμένη επιχειρηματολογία, δηλαδή την τεκμηριωμένη άποψή σας για το ζητούμενο της εργασίας.

Δ. Στοιχεία της παρουσίασης

i. Ως προς το περιεχόμενο

α) Διατυπώνετε τις σκέψεις σας με τρόπο κατά το δυνατόν απλό, κατανοητό και συγχρόνως μεστό σε περιεχόμενο.

β) Κάντε έναν προσεκτικό και σαφή σχεδιασμό της εργασίας σας πριν ξεκινήσετε την συγγραφή, ο οποίος απεικονίζεται στον **πίνακα περιεχομένων**. Οι πιο συγκροτημένες εργασίες συνήθως αρχίζουν με μια **εισαγωγή** (μια-δύο παράγραφοι για τη σεμιναριακή και μεγαλύτερη έκταση για τη πτυχιακή/διπλωματική εργασία), όπου αναφέρεται με συντομία η σημασία του θέματος, οι βασικές έννοιες, η διάρθρωση της εργασίας και ο τρόπος με τον οποίο θα γίνει η επεξεργασία της εργασίας.

γ) Στο τέλος κάθε εργασίας υπάρχει **σύνοψη** (μια – δύο παράγραφοι για τη σεμιναριακή και μεγαλύτερη έκταση για τη πτυχιακή/διπλωματική εργασία) καθώς και **βιβλιογραφία**.

δ) Θεμελιώνετε την εργασία σας στην προτεινόμενη βιβλιογραφία.

ε) Κάντε πιο εύγλωττο το κείμενό σας με σχήματα και γραφήματα, καθώς και επεξηγηματικούς τυπογραφικούς δείκτες (bold, bullets, italics) όπου κρίνετε ότι χρειάζεται.

στ) Εάν θέλετε να προσθέσετε τις σκέψεις άλλου συγγραφέα, είτε ως παράθεμα (κατά λέξη παραπομπή), είτε ως παράφραση (κατά νόημα παραπομπή) μπορείτε να το κάνετε (όχι πολύ συχνά όμως), αναφέροντας ταυτόχρονα το όνομά του και τη βιβλιογραφική πηγή τόσο μέσα στο κείμενό σας όσο και στη βιβλιογραφία, όπως περιγράφετε παρακάτω.

ζ) Προσοχή στη σύνταξη και την ορθογραφία. Σκόπιμο είναι να την υποβάλετε σε φιλολογικό έλεγχο.

ii. Ως προς την εμφάνιση των εργασιών

α) Είναι χρήσιμο να αφήνετε κάποιο περιθώριο στην άκρη κάθε σελίδας ώστε να διευκολύνεται ο καθηγητής να γράψει τα σχόλιά του. Για τον ίδιο λόγο αφήνετε περιθώρια μεταξύ των ενοτήτων και υπο-ενοτήτων κάθε εργασίας.

β) Το κείμενό σας να είναι δακτυλογραφημένο και θερμοκολλημένο αν παραδίδεται σε έντυπη μορφή.

γ) Είναι σημαντικό το κείμενό σας να προσεγγίζει κατά το δυνατόν (και, κυρίως, να μην ξεπερνά) τον αριθμό λέξεων (ή σελίδων) που προβλέπει ο κανονισμός συγγραφής εργασιών. Οι διπλωματικές εργασίες έχουν (με απόκλιση + - 10%) έκταση 10.000 λέξεων και οι σεμιναριακές 3.000 λέξεων, χωρίς να υπολογίζονται οι υποσημειώσεις και η βιβλιογραφία. Με αυτό τον τρόπο ασκείστε να συγκροτείτε τις σκέψεις σας και το αποδεικνύετε έμπρακτα με το κείμενό σας.

δ) Αριθμείτε τις σελίδες της εργασίας σας.

iii. Πώς να παρουσιάζετε τις παραπομπές και τις βιβλιογραφικές πηγές

Οι βιβλιογραφικές αναφορές είναι ιδιαίτερα σημαντικές για την παρουσίαση της γραπτής εργασίας. Για το λόγο αυτό, πρέπει να παρουσιάζετε πλήρεις και ακριβείς βιβλιογραφικές αναφορές. Διαφορετικά θα πρόκειται για λογοκλοπή που τιμωρείται αυστηρά. Όταν αναφέρεστε σε μία συγκεκριμένη θέση και άποψη (**παράφραση**), την οποία βρήκατε σε ένα από τα άρθρα και βιβλία στα οποία ανατρέξατε, ή όταν ακόμη παραθέτετε αυτούσιο, άρα **σε εισαγωγικά**, ένα απόσπασμα από ένα άλλο δημοσίευμα (**παράθεμα**), τότε είναι υποχρεωτικό να κάνετε ειδική αναφορά στη σελίδα ή στις σελίδες απ' όπου αντλήσατε το συγκεκριμένο απόσπασμα. Παρακάτω σας δίνουμε οδηγίες σχετικά με τον τρόπο που θα ακολουθήσετε, προκειμένου να εφαρμόσετε το σύστημα του Πανεπιστημίου του

Χάρβαρντ για την παράθεση των παραπομπών και των βιβλιογραφικών αναφορών (παραφράσεις και παραθέματα).

α) Πώς να παρουσιάζετε τα άρθρα που είναι δημοσιευμένα σε επιστημονικές επιθεωρήσεις και περιοδικά

Αναφορά στην εργασία	Παρουσίαση στον κατάλογο των βιβλιογραφικών αναφορών
(Lewin 1946, σ. 38)	LEWIN, K. (1946) "Action research and minority problems", στο: <i>Journal of Social Issues</i> , Τόμος 2, τεύχος 4, σελ. 34-36.

Εάν κάποιος συγγραφέας παρουσιάζεται πολλές φορές στο ίδιο έτος, τότε προσθέτουμε μετά το έτος α, β, κ.λπ.

β) Πώς να παρουσιάζετε τα βιβλία

	Αναφορά μέσα στην εργασία	Παρουσίαση στον κατάλογο των βιβλιογραφικών αναφορών
Όταν πρόκειται για έναν μόνο συγγραφέα	(Willms 1992, σ. 21)	WILLMS, J. D. (1992) <i>Monitoring School Performance: A Guide for Educators</i> , Λονδίνο, Falmer Press.
Όταν πρόκειται για δύο συγγραφείς	(Potter και Wetherell 1987, σ. 17-19)	POTTER, J. και WETHERELL, M. (1987) <i>Discourse and Social Psychology</i> , London, Sage.
Όταν πρόκειται για περισσότερους των δύο συγγραφέων	(Rutter κ. συν. 1979, σ. 20)	RUTTER, M., MAUGAN, B., MORTIMORE, P., OUSTON, J. (1979), <i>Fifteen Thousand Hours: Secondary Schools and their Effects on Children</i> , Λονδίνο, Open Books.
Όταν πρόκειται για ένα κεφάλαιο γραμμένο από ένα συγγραφέα σε μία έντυπη συλλογή	(Moore 1992, σ. 21)	MOORE, A., (1992) "Genre, ethnocentricity and bilingualism in the English classroom", στο: WOODS, P. and HAMMERSLEY, M. (επιμέλ.) <i>Gender and Ethnicity: Ethnographic Perspectives</i> , Λονδίνο, Routledge and Kegan Paul, σελ. 20-36.

Εάν κάποιο βιβλίο κυκλοφορεί σε πολλές διαφορετικές εκδόσεις, πρέπει να προσδιορίσετε σε ποια έκδοση ανατρέξατε.

γ) Πως να παρουσιάζετε τις πηγές από το διαδίκτυο

	Αναφορά μέσα στην εργασία	Παρουσίαση στον κατάλογο των βιβλιογραφικών αναφορών
Άρθρο σε εφημερίδα με συγγραφέα	(Peel 2012)	PEE, Q. (2012) “Germany and Europe: a very federal formula”, <i>Financial Times</i> , 9 Φεβρουαρίου (ημερομηνία και ώρα επίσκεψης).
Άρθρο σε εφημερίδα χωρίς συγγραφέα	(The Economist 2011)	The Economist (2011) “The Schengen agreement: No Dutch vegetables please, we’re Romanian”, 14 Δεκεμβρίου (ημερομηνία και ώρα επίσκεψης).
Άρθρο ή κείμενο εργασίας με συγγραφέα	(Jokela και Korhonen 2011)	JOKELA, J. και KORHONEN, K. (2011) No longer a model pupil in European politics? Finland’s EU policy after the general elections, EPIN Commentary αρ. 6, www.ceps.eu/book/no-longer-model-pupil-european-politics-finland%E2%80%99s-eu-policy-after-general-elections-0 (ημερομηνία και ώρα επίσκεψης).
Έκθεση/επίσημη έκδοση οργανισμού	(European Commission 2011)	European Commission (2011) Enlargement Strategy and Main Challenges 2012-13, http://ec.europa.eu/enlargement/pdf/key_documents/2012/package/strategy_paper_2012_en.pdf , (ημερομηνία και ώρα επίσκεψης).

Στην περίπτωση ιστοσελίδας στο διαδίκτυο χωρίς συγγραφέα, η παραπομπή δεν ενσωματώνεται στο κείμενο αλλά αναφέρεται σε υποσημείωση όπου παραθέτουμε τη διεύθυνση και την ημερομηνία πρόσβασης, όπως παρακάτω:

¹ <http://data.worldbank.org/country/germany>, ημερομηνία πρόσβασης 2 Φεβρουαρίου 2016

δ) Πως να παρουσιάζετε τις πηγές από την ΕΕ και την ελληνική νομοθεσία

	Αναφορά μέσα στην εργασία	Παρουσίαση στον κατάλογο των βιβλιογραφικών αναφορών
Ανακοίνωση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής	(European Commission 2011)	European Commission (2011) Commission Opinion on Serbia's Application for Membership of the European Union, Brussels, SEC(2001)1208 final, 12/08/2011
	(Ευρωπαϊκή Επιτροπή 2011)	Ευρωπαϊκή Επιτροπή (2011) Ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης, COM(2011)11τελικό, Βρυξέλλες, 12/01/2011
Αποφάσεις Ευρωπαϊκού Συμβουλίου	(Ευρωπαϊκό Συμβούλιο 2011)	Ευρωπαϊκό Συμβούλιο (2011) Συμπεράσματα, EUCO7/10, 26 Μαρτίου 2010
Οδηγία του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.	(Οδηγία 2005/36/EK)	Οδηγία 2005/36/EK, ΕΕ2005, L255/22, της 30.9.2005
Συνθήκες της ΕΕ	(αρθ. 288 ΣυνθΛΕΕ) ή ΣυνθΕΚ ή ΣυνθΕΚΑΕ ή ΣυνθΕΚΑΧ ή ΣυνθΕΟΚ ή ΣυνθΕΕ	-----
Δικαστήριο Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων/Ενωσης	(υπ.120/78 (Cassid de Dijon) Συλλ. 1979, 649)	-----
Ελληνική νομοθεσία	(ΤοΣ) ή Ν.3852/2010, ή Π.Δ.55/1999	-----

Ε. Τεχνικές προδιαγραφές εργασίας

Γραμματοσειρά: Times New Roman, μέγεθος: 12, διάστιχο: 1,5, στυλ: Βασικό + πλήρες

Όλες οι υποσημειώσεις να βρίσκονται στο τέλος κάθε σελίδας και όχι στο τέλος της εργασίας.

Ο κατάλογος με το σύνολο των βιβλιογραφικών πηγών να βρίσκεται στο τέλος της εργασίας και να συμπεριλαμβάνει αποκλειστικά τις πηγές που αναφέρθηκαν στο κείμενο.